

Elżbieta PAWŁOWSKA, Krzysztof SKOWRON
Politechnika Śląska
Wydział Organizacji i Zarządzania
Instytut Zarządzania i Administracji
Zakład Administracji i Podstaw Zarządzania
e-mail: elzbieta.pawlowska@polsl.pl, krzysztof.skowron@polsl.pl

WYKORZYSTANIE NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII INFORMATYCZNYCH W PROCESIE WDRAŻANIA ZASAD NAUCZANIA PRZECIWKO KORUPCJI W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM

Streszczenie. Celem artykułu była analiza porównawcza wykorzystania współczesnych technologii informatycznych dla nauczania antykorupcyjnego wśród szkół wyższych będących sygnatariuszami PRME w Europie i na świecie. Założono, iż uczelnie wyższe w procesie wdrażania zasad nauczania przeciwko korupcji w niewielkim stopniu wykorzystują współczesne technologie informatyczne.

Słowa kluczowe: technologie informatyczne, korupcja, szkolnictwo wyższe

USE OF MODERN INFORMATION TECHNOLOGY IN THE PROCESS OF IMPLEMENTATION OF THE PRINCIPLES OF TEACHING AGAINST CORRUPTION HIGHER EDUCATION

Summary. The main purpose of the article was a comparative analysis of the use of modern information technology for the anti-corruption education among universities PRME signatory in Europe and the world. It was assumed, that the universities in the implementation of the principles of teaching against Corruption little use of modern information technology.

Keywords: information technology, corruption, higher education

1. Wprowadzenie

Współcześnie zjawisko korupcji stanowi ważki i aktualny problem, mający swoje odzwierciedlenie w etycznych postawach pracowników, kadry zarządzającej, a także w działalności organizacji. Istotne znaczenie ma zatem edukacja studentów, zwłaszcza kierunku kształcenia przyszłych menedżerów (lecz nie tylko)¹. W 2007 roku uczestnicy Szczytu Liderów Inicjatywy Global Compact dostrzegli potrzebę współpracy z sektorem akademickim i sformułowali Zasady Odpowiedzialnego Kształcenia Menedżerów (*Principles for Responsible Management Education* – PRME). Zasady te mają na celu włączenie idei odpowiedzialnego biznesu do treści kształcenia na wyższych uczelniach. Obecnie inicjatywa PRME integruje 500 wiodących uczelni biznesu z ponad 80 krajów na całym świecie (jedna trzecia ze 100 najlepszych uczelni biznesowych według rankingu „Financial Times” są sygnatariuszami PRME). Instytucje edukacyjne, które zgłaszają swój akces wobec inicjatywy PRME, zobowiązane są do realizowania zasad, tj.²:

- rozwijania wśród studentów umiejętności generowania zrównoważonych wartości dla biznesu i całego społeczeństwa,
- wdrażania zasad społecznej odpowiedzialności do programów nauczania i działalności akademickiej zgodnie z wartościami promowanymi w dokumencie Global Compact,
- tworzenia materiałów edukacyjnych oraz procesów i środowiska umożliwiającego efektywne nauczanie odpowiedzialnego biznesu,
- prowadzenia badań w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw,
- podejmowania współpracy z biznesem w obszarze społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw,
- wspierania dialogu z interesariuszami oraz debaty na temat społecznej odpowiedzialności i zrównoważonego rozwoju.

Powyższe zasady mają na celu kształtowanie współczesnych liderów biznesu, którzy będą w stanie zarządzać w złożonym otoczeniu i wobec wyzwań napotykanym przez firmy w XXI wieku.

Inspirowanie i wspieranie odpowiedzialnej edukacji menedżerskiej opartej na postawach etycznych może odbywać się przy wykorzystywaniu nowoczesnych narzędzi komunikacji. Digitalizacja mediów oraz rozwój technologii informatycznych przyczynił się do przeniesienia aktywności, szczególnie młodych ludzi, do mediów społecznościowych, które umożliwiają całodobowy dostęp, szybką aktualizację, relacje w czasie rzeczywistym oraz interaktywność

---

¹ Więcej na ten temat w: Skowron K.: Korupcja jako problem zarządzania publicznego. „Organizacja i Zarządzanie”, nr 2, 2015, s. 117-133; Szewc T.: Korupcja – konsekwencje prawne. „Organizacja i Zarządzanie”, nr 1, 2015, s. 127-144.

² Zobacz: www.unprme.org, 06.04.2016.

i możliwość współtworzenia, jakiej nie miały dotąd inne media³. W tabeli 1 zaprezentowano narzędzia internetowe wykorzystywane w nauczaniu zasad przeciwko korupcji.

Tabela 1

Narzędzia internetowe w nauczaniu zasad przeciwko korupcji

Narzędzie	Cechy medium	Działania
Strona internetowa	oficjalna wizytówka uczelni, komunikacja jednokierunkowa, możliwość zamieszczenia odnośników do innych mediów	Publikacja kodeksów etycznych uczelni, praw i obowiązków studentów oraz wykładowców, co zwiększa przejrzystość działań i stanowi przykład dobrych praktyk.
Blogi	nieformalny język, interaktywność, archiwizacja materiałów. Prosty do założenia, łatwy w obsłudze. Może być redagowany z urządzeń mobilnych. Umożliwia zamieszczenie treści, obrazów i filmów. Blogi mogą być współ-redagowane przez kilka osób.	Zamieszczanie opracowań artykułów dotyczących działań przeciw korupcji, relacje z konferencji, aktywne odpowiadanie na komentarze i pytania, możliwość zamieszczania zdjęć i wideo z tematycznych konferencji.
Portale społecznościowe (typu Facebook, Google+)	interaktywność, duże możliwości spotkań w czasie rzeczywistym, śledzenia zmian na portalu, forma popularna wśród młodzieży, możliwość tworzenia grup tematycznych	Zamieszczanie materiałów informacyjnych, zdjęć, wideo z wydarzeń dotyczących korupcji, wciągnięcie młodych w dyskusję na temat etyki biznesu, odpowiedzi na pytania z zakresu etyki.
Platformy e-learningowe (moodle)	możliwość wykorzystania różnych form komunikacji, profesjonalne narzędzie do wykorzystania przez wykładowców	Możliwość zamieszczania dokumentów, prezentacji dotyczących etyki, społecznej odpowiedzialności czy problematyki korupcji, gier symulacyjnych, filmów, przeprowadzania czatów i wideoczatów związanych z tematyką korupcji i postaw etycznych, casy z dobrych praktyk.

³ Raport BK 259/ROZ-4/2014: Analiza wykorzystania współczesnych technologii informatycznych w procesie wdrażania zasad nauczania przeciwko korupcji w szkolnictwie wyższym, s. 2. Więcej na ten temat można znaleźć m.in. w: Amann W., Khan S., Stachowicz-Stanusch A., Tripathi S.: Innovation in executive education. Winterwork, Borsdorf 2014, p. 250; Stachowicz-Stanusch A., Sworowska A.: Network approach in business ethics education. „Organization and Management”, No. 4, 2014, p. 137-157; Koszembar-Wiklik M.: Social media vs. relationship marketing and communication between university and students, [in:] Petranová D., Magál S., Čabyová L. (eds.): Globalizácia marketingu a zrútenie Časopriestoru v médiách. Megatrendy a media, Trnava 2014, p. 83-96; Koszembar-Wiklik M.: Shaping of anti-corruption attitudes of students using internet tools, [in:] Lajčín D., Hrmo R. (eds.): Schola 2014. Inovácie vo výchove a vzdelávaní – Trendy v odborovej didaktike. Dubnický Technologický Inštitút v Dubnici nad Váhom, Dubnica nad Vahom 2014; Koszembar-Wiklik M.: Student 2,0 – network generation and communication at a University, [in:] Várkonyi L., Bogr J., Marecek L. (eds.): Present Day Trends of Innovations 4, B&M InterNets, s.r.o., Brno 2014, p. 80-89; Stawiarska E.: Kształcenie logistyków na poziomie szkół wyższych w kierunku społecznie odpowiedzialnych przedsiębiorców/pracowników. „Organizacja i Zarządzanie”, nr 3, 2014, s. 125-145; Stawiarska E.: The role of higher education institutions in creating a collective vision of sustainable business development. „Organization and Management”, No. 1, 2014, p. 115-135.

cd. tabeli 1

Fora dyskusyjne	duża interakcja, każdy ma równie szanse wypowiedzenia się, możliwość moderacji, komunikacja dwukierunkowa.	Możliwość przedyskutowania tematów związanych z korupcją i etyką, umożliwienie wyrażenia opinii przez studentów, podanie i dyskutowanie nad dobrymi praktykami. Wymaga moderatora, który w odpowiedni sposób skanalizuje rozmowę.
YouTube	możliwość zamieszczania filmów, popularne medium wśród młodego pokolenia.	Zamieszczanie filmów dotyczących negatywnych skutków korupcji oraz możliwych działań antykorupcyjnych, fragmentów wykładów dotyczących etyki biznesu i korupcji.
Gry komputerowe (sieciowe, strategiczne, symulacyjne)	ciekawa forma przekazu, może łączyć edukację z rozrywką, forma, która trafia do młodego pokolenia – pokolenia graczy. Gry sieciowe umożliwiają uczestnictwo wielu graczy jednocześnie.	Można korzystać z już istniejących gier, np. „Potwory przeciw korupcji”, lub stworzyć grę dostosowaną do tematu związanego z przeciwdziałaniem korupcji. Ciekawą formą byłoby stworzenie takiej gry wspólnie ze studentami. Współtworzenie gry to większe zaangażowanie i identyfikacja z tematem.
Chatterboty	nowoczesna, niestandardowa forma, pozwala na dostęp 24h, zadawanie pytań, boty poszerzają swoją bazę wiedzy poprzez „samo uczenie się”, dostęp do materiałów archiwalnych.	Można je wykorzystać w e-learningu oraz jako doradcę studenta – wirtualnego wykładowcę, któremu można zadawać pytania, np. odnośnie do etyki biznesu czy zagadnień związanych z korupcją.

Źródło: Koszembar-Wiklik M.: Shaping of anti-corruption attitudes of students using internet tools, [in:] Lajčin D., Hrmo R. (eds.): Schola 2014. Inovácie vo výchove a vzdelávaní – Trendy v odborovej didaktike. Dubnický Technologický Inštitút v Dubnici nad Váhom, Dubnica nad Váhom 2014.

Możliwość wykorzystania różnych form komunikacji opartych na nowoczesnych technologiach informatycznych może zapewnić lepszą skuteczność w nauczaniu zasad przeciwko korupcji w uczelniach wyższych.

2. Cel badań, teza oraz metodyka badań

Celem realizowanych badań była identyfikacja wykorzystania współczesnych technologii informatycznych w zakresie nauczania przeciw korupcji oraz na tej podstawie opracowanie rekomendacji dla szkół wyższych.

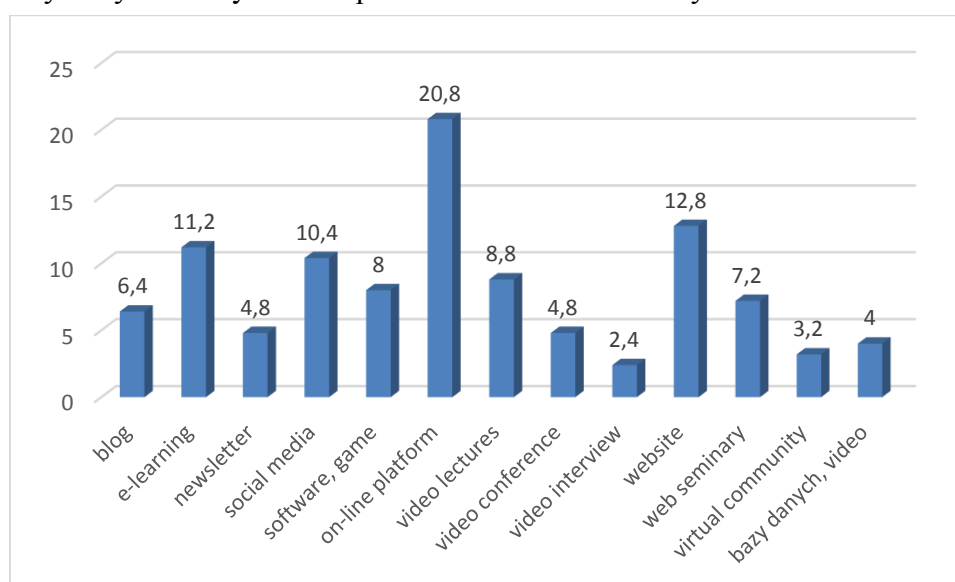
Na podstawie analizy literatury sformułowano następującą tezę: uczelnie wyższe w procesie wdrażania zasad nauczania przeciwko korupcji w niewielkim stopniu wykorzystują współczesne technologie informatyczne.

W celu analizy problemu zastosowano metody jakościowe i ilościowe przy wykorzystaniu źródeł wtórnych i pierwotnych, między innymi desk research literatury i dokumentów. Metoda ta oparta była na analizie materiałów ogólnie dostępnych, pochodzących z publikacji książkowych, stron internetowych, raportów SIP (Sharing Information on Progress, dostępne na oficjalnej stronie PRME).

Analiza porównawcza z zakresu wykorzystania nowoczesnych technologii dla nauczania antykorupcyjnego w szkołach wyższych będących sygnatariuszami PRME na świecie została przeprowadzona na podstawie badań na próbie 125 uczelni (spośród 500 uczelni). Wielkość próby została ustalona z wykorzystaniem rozkładu normalnego Gaussa. Wartość tę podzielono proporcjonalnie do liczby uczelni na poszczególnych kontynentach. Starano się również zachować proporcje przy wyborze uczelni z poszczególnych krajów, odpowiednio do ich udziału w ogólnej liczbie uczelni danego kontynent.

3. Analiza porównawcza z zakresu wykorzystania nowoczesnych technologii (w tym mediów społecznościowych) dla nauczania antykorupcyjnego wśród szkół wyższych będących sygnatariuszami PRME na świecie

Dokonując diagnozy wykorzystania nowoczesnych technologii w nauczaniu przeciw korupcji w uczelniach będących sygnatariuszami PREM, wyróżniono charakterystyki opisowe, które pozwalają stwierdzić, czy analizowany podmiot te instrumenty wykorzystuje. Wśród nich wyróżniono: korzystanie z bloga, metody zdalnej nauki przez Internet (e-learning lub wykłady), informowanie poprzez newsletter, korzystanie z social mediów w postaci Facebooka, Twittera, Skype'a, używanie programów edukacyjnych lub gier, platformy on-line, wideokonferencje, wideorozmowy, seminaria internetowe, strony internetowe, czaty, jak również bazy danych. Na rysunku 1 przedstawiono zbiorcze wyniki badań.

Rys. 1. Korzystanie przez sygnatariuszy PREM z nowoczesnych technologii w zakresie nauczania przeciw korupcji

Fig. 1. Using the modern technologies by signatories PREM in the field of education against corruption

Źródło: Opracowanie własne.

Na podstawie rysunku można stwierdzić, iż:

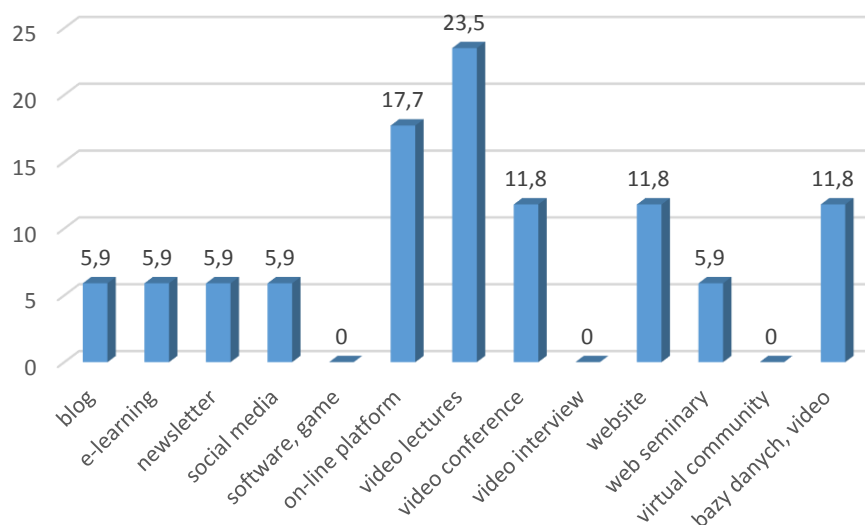
- 6,4% badanych podmiotów korzysta z bloga;
- 11,2% badanych uczelni wykorzystuje metodę nauki przez Internet – e-learning;
- zaledwie 4,8% do tego celu wykorzystuje newsletter;
- 10,4% w swoich działaniach nauczania przeciwko korupcji korzysta z mediów społecznościowych, tj. Twitter, Skype czy Facebook;
- 8% badanych wykorzystuje oprogramowanie lub gry;
- 20,8% uczelni korzysta z internetowej platformy on-line dotyczącej korupcji;
- 8,8% badanych prowadzi przez Internet wykłady poświęcone korupcji;
- 4,8 % prowadzi w tym zakresie wideokonferencje;
- 12,8% badanych wykorzystuje strony internetowe;
- 3,2% podmiotów deklaruje posiadanie wirtualnych społeczności realizujących swoją aktywność w obszarze działań antykorupcyjnych;
- 4% badanych deklaruje korzystanie z baz danych oraz urzędzeń wideo w tym zakresie.

Niestety powyższe wyniki wskazują, iż uczelnie będące sygnatariuszami PREM nie są jeszcze świadome możliwości wykorzystania nowoczesnych technologii w przeciwdziałaniu korupcji na wyższych uczelniach, o czym świadczy dość niski stopień ich wykorzystania.

Na kolejnych wykresach przedstawiono wykorzystanie nowoczesnych technologii na poszczególnych kontynentach. Pozwoliło to na uchwycenie obszarów cechujących się wyższym stopniem innowacyjności i rozwoju technologicznego.

Pierwszym poddanym analizie obszarem była Ameryka Południowa, w tym uniwersytety znajdujące się w następujących krajach: Dominikana, Brazylia, Ekwador, Brazylia, Chile, Kolumbia, Argentyna, Peru, Paragwaj, Kostaryka. Łącznie analizie poddano 17 państw. Wyniki zaprezentowano na rysunku 2.

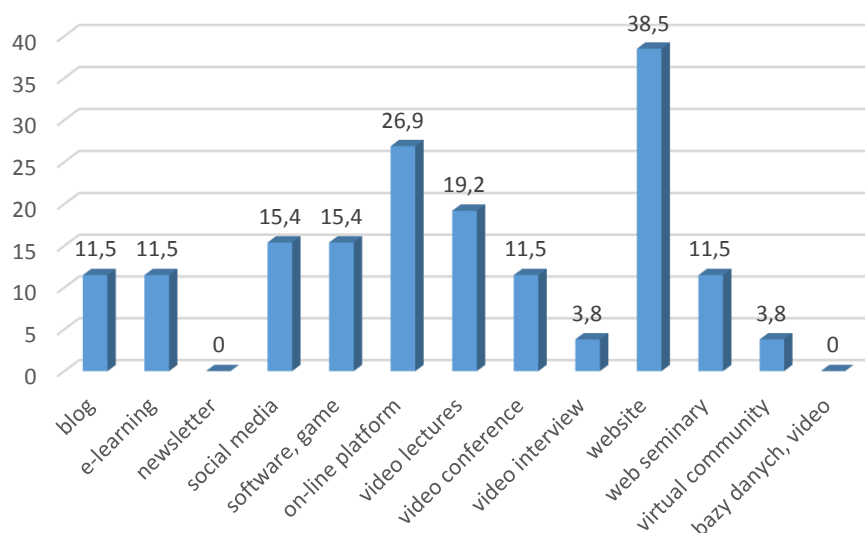
Na podstawie rysunku 2 można stwierdzić, iż 5,9% uczelni korzysta z nowoczesnych technologii, tj.: blog, e-learning, newsletter, social media, a także prowadzi seminaria przez Internet w zakresie nauczania przeciwko korupcji, z kolei 11,8% badanych prowadzi wideokonferencje, korzysta z baz danych, a także wykorzystuje stronę internetową w celu nauczania antykorupcyjnego. Na podstawie badań można również stwierdzić, iż 17,7% diagnozowanych uczelni korzysta z platformy on-line, a 23,5% badanych prowadzi przez Internet wykłady dotyczące działań antykorupcyjnych.

Rys. 2. Korzystanie przez sygnatariuszy PREM z nowoczesnych technologii w nauczaniu przeciw korupcji – Ameryka Południowa

Fig. 2. Using modern technology by PREM signatories in teaching against corruption – South America
Źródło: Opracowanie własne.

Innym analizowanym obszarem jest Ameryka Północna, gdzie przebadano 26 raportów uniwersytetów usytuowanych w takich krajach, jak: Kanada, Meksyk oraz Stany Zjednoczone. Wyniki zaprezentowano na rysunku 3.

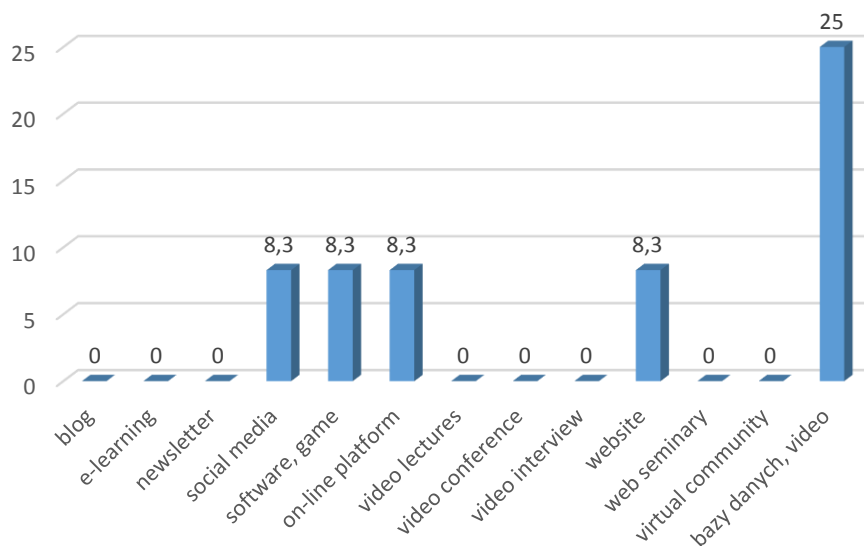

Rys. 3. Korzystanie przez sygnatariuszy PREM z nowoczesnych technologii w nauczaniu przeciw korupcji – Ameryka Północna

Fig. 3. Using modern technology by PREM signatories in teaching against corruption – North America
Źródło: Opracowanie własne.

Na podstawie powyższego rysunku można stwierdzić, iż w Ameryce Północnej 11,5% uczelni korzysta z nowoczesnych technologii w zakresie nauczania dotyczącego przeciwdziałania korupcji, tj.: blog, metody nauczania przez Internet – e-learning, wideokonferencje, a także korzysta z seminariów internetowych; 15,4% uczelni wykorzystuje media społecznościowe, tj.: Facebook, Twitter i inne, software oraz gry; 19,2% uczelni prowadzi wykłady przez Internet w zakresie nauczania przeciwko korupcji; 26,9% korzysta z platformy on-line. Największa liczba uczelni, bo aż 38,5%, wykorzystuje w tym celu stronę internetową, natomiast najmniej, bowiem 3,8%, badanych posiada wirtualną społeczność oraz przeprowadza rozmowy kwalifikacyjne związane z działaniami antykorupcyjnymi.

Kolejnym analizowanym obszarem wykorzystania nowoczesnych technologii w zakresie nauczania o przeciwdziałaniu korupcji na uczelni była Afryka. Przeanalizowano 12 raportów przygotowanych przez sygnatariuszy PREM, które dotyczyły uczelni z: Ugandy, Kenii, RPA, Nigerii, Tanzanii, a także Egiptu. Wyniki przedstawiono na rysunku 4.

Rys. 4. Korzystanie przez sygnatariuszy PREM z nowoczesnych technologii w nauczaniu przeciwko korupcji – Afryka

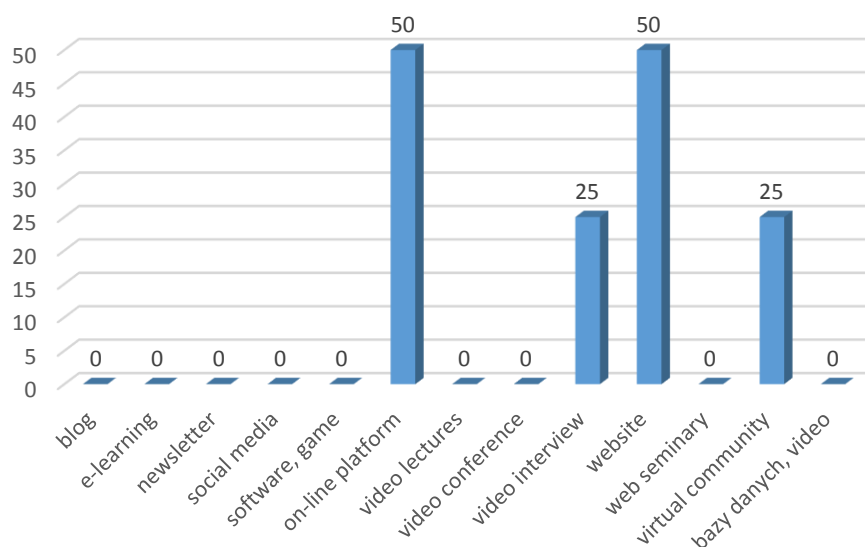
Fig. 4. Using modern technology by PREM signatories in teaching against corruption – Africa

Źródło: Opracowanie własne.

Na podstawie rysunku 4 można stwierdzić, iż 25% badanych uczelni wykorzystuje bazy danych oraz wideo do nauczania w obszarze przeciwdziałania korupcji. Z kolei 8,3% badanych w tym celu korzysta z mediów społecznościowych, oprogramowania, gier, platformy on-line, a także strony internetowej. Na podstawie analizy można również stwierdzić, iż inne aktywności związane z wykorzystaniem nowoczesnych technologii nie są praktykowane.

W następnej kolejności przeanalizowano uczelnie będące sygnatariuszami PREM z siedzibą na obszarze Australii i Oceanii, tj. z Australii i Nowej Zelandii (4 uczelnie). Wyniki przedstawiono na rysunku 5.

Rys. 5. Korzystanie przez sygnatariuszy PREM z nowoczesnych technologii w nauczaniu przeciwko korupcji – Australia i Oceania

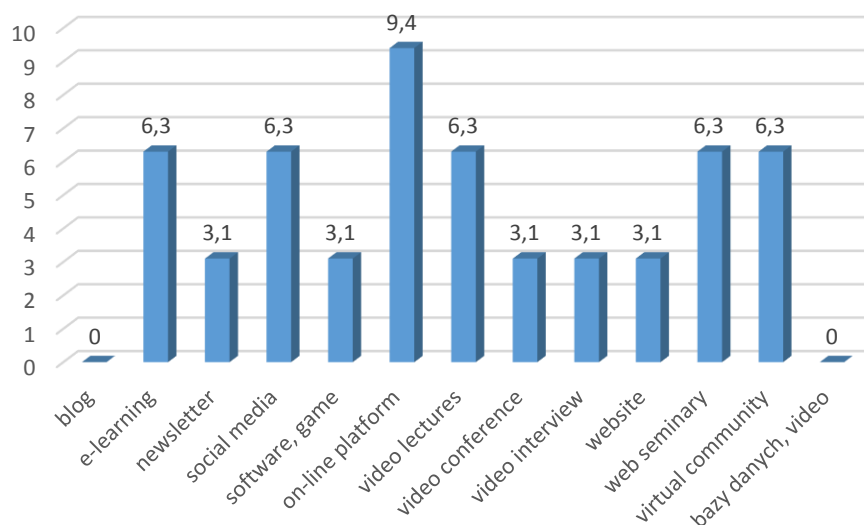
Fig. 5. Using modern technology by PREM signatories in teaching against corruption – Australia and Oceania

Źródło: Opracowanie własne.

Na podstawie uzyskanych informacji z raportów można stwierdzić, iż połowa z nich (50%) korzysta z platformy on-line oraz strony internetowej w zakresie nauczania antykorupcyjnego, natomiast 25% badanych posiada wirtualną społeczność oraz prowadzi rozmowy kwalifikacyjne w tym zakresie.

Kolejną analizowaną grupą były uczelnie z Azji. Łącznie przestudiowano 32 raporty uczelni z: Indii, Chin, Japonii, Filipin, Malezji, Singapuru, Indonezji, Arabii Saudyjskiej, Tajlandii, Jordanii, Sri Lanki, ZEA, Wietnamu, Gruzji oraz Bangladeszu. Wyniki zaprezentowano na rysunku 6.

Na podstawie uzyskanych danych można stwierdzić, iż 9,4% badanych korzysta z platformy on-line, 6,2% uczelni, realizując przesłankę nauczania przeciwko korupcji, wykorzystuje metodę e-learningu, media społecznościowe, w tym Facebook, wideowkłady, wideoseminaria, oraz posiada wirtualną społeczność omawiającą te kwestie w sieci. Zaledwie 3,1% analizowanych uczelni oświadcza, iż wykorzystuje w tym celu gazetę elektroniczną, oprogramowanie, gry, wideokonferencje oraz wideorozmowy, a także stronę internetową.

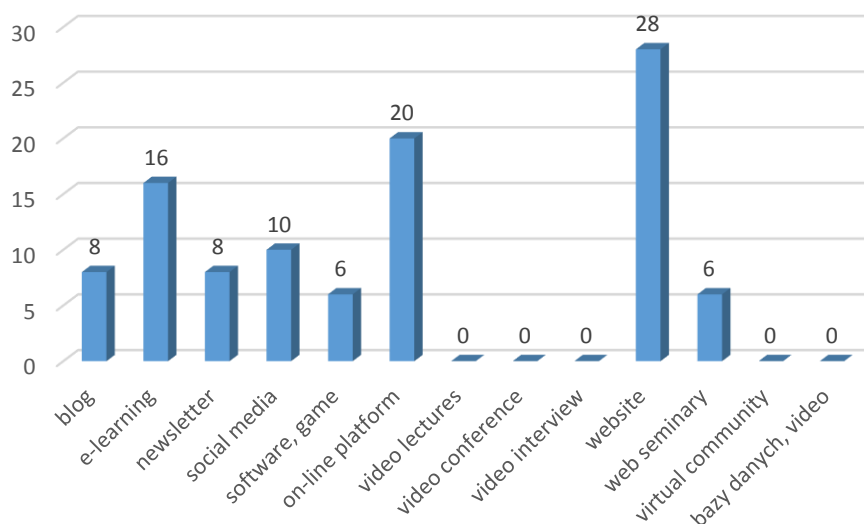

Rys. 6. Korzystanie przez sygnatariuszy PREM z nowoczesnych technologii w nauczaniu przeciwko korupcji – Azja

Fig. 6. Using modern technology by PREM signatories in teaching against corruption – Asia

Źródło: Opracowanie własne.

Dokonując analizy raportów uczelni z Europy pod kątem wykorzystywania nowoczesnych technologii w zakresie nauczania o przeciwdziałaniu korupcji na uczelni, przeanalizowano 50 placówek, między innymi z: Austrii, Belgii, Białorusi, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Islandii, Litwy, Łotwy, Monako, Niemiec, Portugalii, Rosji, Rumunii, Serbii, Słowenii, Szwecji, Turcji, Ukrainy, Węgier, Włoch oraz Wielkiej Brytanii. Wyniki przedstawiono na rysunku 7.

Rys. 7. Korzystanie przez sygnatariuszy PREM z nowoczesnych technologii w nauczaniu przeciwko korupcji – Europa

Fig. 7. Using modern technology by PREM signatories in teaching against corruption – Europe

Źródło: Opracowanie własne.

Na podstawie uzyskanych danych można stwierdzić, iż 28% uczelni z naszego kontynentu wykorzystuje stronę internetową w nauczaniu przeciw korupcji, 20% korzysta w tym celu z platformy on-line, 16% uczelni stosuje metodę e-learningu, 10% media społecznościowe, tj. Twitter, Facebook czy Skype, 8% raportów zawierało informację o prowadzeniu bloga oraz wprowadzeniu newslettera, z kolei 6% realizuje internetowe seminaria, a także korzysta z oprogramowania oraz gier.

4. Wnioski i rekomendacje

Podsumowując, dokonana analiza prowadzi do głównego wniosku, iż niewielka liczba uczelni wykorzystuje nowoczesne technologie do nauczania antykorupcyjnego. Z raportów wynika, że wiele z nich ma zamiar w niedalekiej przyszłości wdrożyć różnorodne technologie informatyczne, jednak czy dojdzie to do skutku, wskażą kolejne badania w tym obszarze. Wśród bardziej szczegółowych wniosków można wskazać:

1. Najpopularniejszą w skali światowej technologię wykorzystywaną do nauczania w obszarze przeciwdziałania korupcji stanowią platformy on-line; dokonując analizy pod względem poszczególnych kontynentów można jednak wskazać, iż w przypadku Ameryki Południowej są to telewykłady (*video lectures*), w przypadku Ameryki Północnej – strony internetowe (*website*), w przypadku Afryki – bazy danych i wideo, w przypadku Australii i Oceanii – na równi: strony internetowe (*website*) oraz platformy on-line, w przypadku Azji – również platformy on-line, a w przypadku Europy – strony internetowe (*website*).
2. Kontynentami, które stosują największą liczbę technologii wykorzystywanych do nauczania w obszarze przeciwdziałania korupcji, są Ameryka Północna (11) oraz Azja (11). W dalszej kolejności plasują się: Ameryka Południowa (10), Europa (8), Afryka (5) oraz Australia i Oceania (4).
3. Najslabiej rozwiniętym kontynentem pod kątem technologii wykorzystywanych do nauczania w obszarze przeciwdziałania korupcji jest Australia i Oceania.
4. Porównując uczelnie polskie do światowych można uznać, iż wpisują się one w ogólny, światowy trend stosowania technologii wykorzystywanych do nauczania w obszarze przeciwdziałania korupcji – najbardziej rozpowszechnioną bowiem technologią są platformy on-line, w tym platformy e-learningowe.

Reasumując, należy podkreślić, iż przedstawione powyżej wyniki jednoznacznie wskazują, że uczelnie będące sygnatariuszami PREM nie są jeszcze świadome możliwości wykorzystania nowoczesnych technologii w przeciwdziałaniu korupcji na wyższych uczelniach, o czym świadczy dość niski stopień ich wykorzystania. Wśród ważnych rekomendacji można wskazać:

zwiększenie wykorzystania nowoczesnych technologii informatycznych oraz mediów społecznościowych do nauczania przeciwko korupcji oraz ich koordynację przez uczelnie, organizację wideoseminariów, kursów szkoleniowych czy konferencji, a także tworzenie platform on-line czy wykorzystywanie gier decyzyjnych. Powyższe rekomendacje mogą przyczynić się do lepszego wykorzystania nowoczesnych technologii informatycznych w procesie wdrażania zasad nauczania przeciwko korupcji w szkolnictwie wyższym.

Bibliografia

1. Amann W., Khan S., Stachowicz-Stanusch A., Tripathi S.: Innovation in executive education. Winterwork, Borsdorf 2014.
2. www.unprme.org, 06.04.2016.
3. Koszembar-Wiklik M.: Social media vs. relationship marketing and communication between university and students, [in:] Petranová D., Magál S., Čabyová L. (eds.): Globalizácia marketingu a zrútenie Časopriestoru v médiách. Megatrendy a media. Trnava 2014.
4. Koszembar-Wiklik M.: Student 2,0 – network generation and communication at a University, [in:] Várkoly L., Bogr J., Marecek L. (eds.): Present Day Trends of Innovations 4. B&M InterNets, s.r.o., Brno 2014.
5. Koszembar-Wiklik M.: Shaping of anti-corruption attitudes of students using internet tools, [in:] Lajčín D., Hrmo R. (eds.): Schola 2014. Inovácie vo výchove a vzdelávaní – Trendy v odborovej didaktike. Dubnický Technologický Inštitút v Dubnici nad Váhom, Dubnica nad Vahom 2014.
6. Raport BK 259/ROZ-4/2014: Analiza wykorzystania współczesnych technologii informatycznych w procesie wdrażania zasad nauczania przeciwko korupcji w szkolnictwie wyższym.
7. Skowron K.: Korupcja jako problem zarządzania publicznego. „Organizacja i Zarządzanie”, nr 2, 2015.
8. Stachowicz-Stanusch A., Sworowska A.: Network approach in business ethics education. „Organization and Management”, No. 4, 2014.
9. Stawiarska E.: The role of higher education institutions in creating a collective vision of sustainable business development. „Organization and Management”, No. 1, 2014.
10. Stawiarska E.: Kształcenie logistyków na poziomie szkół wyższych w kierunku społecznie odpowiedzialnych przedsiębiorców/pracowników. „Organizacja i Zarządzanie”, nr 3, 2014.
11. Szewc T.: Korupcja – konsekwencje prawne. „Organizacja i Zarządzanie”, nr 1, 2015.

Abstract

Today, corruption is a weighty and topical issue, having reflected on the ethical attitudes of employees, executives, and also in the activities of the organization. It is therefore important education students, especially the education of future managers. Inspiring and supporting responsible management education based on ethical attitudes can be done with the use of modern communication tools. Digitalization of media and the development of information technology has contributed to the transfer of activity and especially young people to social media, which enable instant access, quick update, relationships in real-time interactivity and the ability to co-create what does not yet have other media.